

ÅPEN TALE - RENE ORD.

Den gang Hitler enda talte til verden, hadde de som har sifft å gjøres en vanskelig oppgave med å fortolke førerens ord. Førerens taler var lange og merkværdige, men han representerte et folk som var besatt av stormannsgalskap; og det var bra å vite hvor neste slag skulle falle. Føreren frøet og lokket, men det hendte også at han tidde stille med noe, og undertiden var det slik at den kommentator som festet seg ved førerens illevarslende taushet, kunne få rett i sin dystre utlegning. Men kloke ord og riktige fortolkninger kunne ikke hindre krigen, den krig hvis utgang nå er gitt. Hverken Hitlers tungetale eller hans taushet kan i dag endre den, og de folk som har fått smake hans rikeste velsignelser, vil sørge for at en ny Schicklgruber ikke kommer lenger enn til mælerpösen.

Hitlers håndgagne menn, generalene, som først vant og siden tapte krigen for ham, sender ut krigskommunikater. De utgjør en kilde til stor munterhet. Da tilbakegangen begynte, ble de fulla av nye og seltsomme ord - snurrebassslag og elastisitet - men her var fortolkningene ikke så vanskelig og det varte ikke lenge før vi kunne tyde generalenes code. Også når generaler kaster bomber, vet vi hva det betyr.

Rundt om i de okkuperte land, snart er det forresten bare Norge tilbake, sitter quislinger som har gått i mesterens skole. Deres ord må likeledes fortolkes; og når det f.eks. heter at det nord-norske befolkning flykter for bolsjevikenes grusomheter etter å ha lovd i fred og enighet med okkupasjonsmakten i 4 1/2 år, klarer vi å finne ut hva som virkelig foregår. --

Hitler var en gud, det kan hende vi snart får høre ved profeten Goebbels at hans rike ikke var av denne verden. Men heller ikke profeten har vært bra.

Tyskerne er så lenge blitt foret med løgn og har så lenge latt seg drive fra voldsgjerning til voldsgjerning at de ikke lenger kan frelses som mennesker. Ingen medlidenhetskampanje skal hindre oss i å holde et meget godt byt med dem både nå i krigens slutfase og i den fremtid vi kan overskue.

Vi kommer heller ikke til å glemme quislingene. Vi har tolket dem riktig, vi vet hvem de er og hva de har gjort. De skal få sin dom. Den ror de seg aldri fra. --

Hitler og hans drabantier trodde de kunne vinne krigen ved en forening av list og vold. Men den militære styrke strakk ikke til, terroren bet ikke på de undertrykte folk og listen er gjennomskuet. Hitlers våpen skal bli slått av de alliertes våpen. Den nazistiske terror bekjempes av en hård, men rettfærdig gjengjeldelsespolitikk - partisanvirksomhet, sabotasje, henrettelse av angivere. Men hvorledes skal vi møte fiendens list? Skal vi også på dette punkt slå nazistene med deres egne våpen?

Spørsmålet er ikke overflødig. Den nazistiske tankemåte er smittsom. Den mest overbeviste anti-nazist kan lett komme til å handle og tenke som en nazist. Vi spør: Skal vi være så varsomme at vi benytter den hitlerske strategien og - når vi synes det passer - sler det motsatte av hva vi mener og vet? Skal vi av redsel for mulige konsekvenser gjøre som diktaturstatene og late som om vi er enige om alt? Skal vi også der hvor ingen militære hensyn er til stede fortie alle motsetninger - for å våkne opp ved krigsavslutningen og finne at vi har vært illusjonister? Skal vår presse bli ensrettet og i virkeligheten nazistisk om enn med motsatt fortegn? Tror vi som våre motstandere at folket ikke tåler å høre sannheten? --

Forsiktighet er påkrevet overfor fremmede, list og kamuflasjer er to av motstandsbevegelsens hjørnesteiner, taushet er en selvklar plikt for en aktiv hjemmefrontarbeider eller for den som har kjennskap til aktive grupper.

Fortolkning er nødvendig der hvor vi anvender stikkord, code og sårmeldinger.

Men ennå er det vel plass for åpen tale og rene ord i vårt land? St.

POLLEN ET ADVARENDE EKSEMPEL.

Konflikten mellom den polske londonregjering og Russland som det ikke synes mulig å få brakt ut av verden, selv med en engelsk-amerikanske megling er en sørgelig foreteelse. Det synes også mer og mer å bli en indre polsk konflikt, en uenighet mellom grupper innen det polske folk midt under selve befrielseskampen. Enhver slik uenighet svekker kampfronten, skaper håp hos tyskerne, og øker deres motstandsvilje, vanskeliggjør de alliertes operasjoner, og forlenger krigen. Konflikten har innerst inne sin rot i en dyptgående sosial og politisk kløft innen det polske folk. På den ene side står den politisk herskende overklassen pengefyrster og storgodsbesiddere med reaksjonære politiske oppfatninger, tradisjonsbestemte antirussiske imperialister med drømmer om et stor-Polen med Hviterussland som integrerende del; på den annen side de fattige småborgere og by- og landarbeideres store masser som ikke beherskes av noen antirussiske følelser. Mellom disse to befolkningslag består dyptgående uoverensstemmelser såvel i livsvilkår som i sosial og politisk oppfatning. Under den korte frihetstid mellom den forrige verdenskrig og den nåværende, ble Polen for aller største delen styrt diktatorisk. Det ble ikke arbeidet ut fra de demokratiske idealer på å rydde bort gamle feil og søke å skaffe et folk som kunne stå sammen i nødens stund til forsvar av felles idealer. Forskjellen mellom den kurs Tsjekkoslovakia og Polen styrte her i dag vist seg skjebnesvenger. Tsjekkoslovakia drev planmessig en demokratisk sosialpolitikk. I dag samles de tre folk på ny innenfor den Tsjekkoslovakiske stat. Det er karakteristisk at det er slovakene - et av de to minste folk - som har tatt initiativet til den formelle gjenopprettelsen av Tsjekkoslovakia. Blant polakkene synes uenigheten å øke. Forhandlingene mellom den polske londonregjering og det nasjonale frihetsråd i Lublin er stadig vekkt resultatløse. Det er som om de stridende grupper ikke har noe felles fedreland, og noen felles frihet å kjempe for. Det som skiller synes mer betydningsfullt enn det som samler. Den polske londonregjering synes å mangle forståelse for at først og fremst en eksilregjering må stå i stadig og leverende rapport med det folk den står i spissen for. Det må være et representasjonsforhold i ånd og sannhet. Den siste melding om den tragiske konflikt viser at den synes å måtte bli løst på den eneste måte en slik konflikt ut fra sin natur kan løses på. Massemøter i Chelm, Lublin, Varsjaves forstad Praga og andre byer har anmodet det nasjonale frihetsråd i Lublin om å konstituere seg som en demokratisk polsk provisorisk regjering. De polske demokratiske organisasjoner i England har stillet seg på samme side som befolkningen i de befriete polske områder og anmodet frihetsrådet om "å ta opp forsvaret for Polens sek som er skadet av den reaksjonære eksilregjering". Om frihetsrådet vil følge oppfordringen er ukjent. Situasjonen kan bli farlig. Den kan lede til at vi får se to polske regjeringer som vil bekjempe hverandre med ord og våpen, og den kan lede til at de stridende parter om sider tar fornufften fangen og ad komprompromiets vei blir enige. Proklamerer frihetsrådet seg som den polske regjering, og det er vel det sannsynligste, vil hele den nåværende polske londonregjering henge i luften uten fast grunn under føttene. Det vil ikke vare lenge før den mister den støtten fra USA og England som den hittil har hatt. Den synes også å ha mistet det meste av den velvilje innen den offentlige mening i de allierte land, som den tidligere kunne glede seg over. At den nye regjering straks vil bli anerkjent av Russland tørr være sikkert. Og noe av det første den vil gjøre er å få den russisk-polske konflikt ut av verden. Noe som for lenge siden kunne og burde vært oppnådd. Når det er skjedd vil man innen alle de allierte land puste lettet ut. Og ville resultatet så videre bli at det polske folk får en fast ledelse med sikker levende kontakt med folkets brødre lag.

en tross at meget vunnet for kampen i dag og for Polen i de byggende år som kommer. Også skulle man kanskje være ferdig med de moderne "polske riksdager" som har vært et så yndet nummer for den tyske propaganda. Vi må aldri glemme utgangspunktet for den russisk-polske konflikt, den tyske provokasjonen i anledning massakrene i Katyn, som var övet av tyskerne, men som behandlig søktes overført på russene. Den polske landregjering gikk i fall. Hvilken rolle tyske provokatører har spilt siden, er det ikke mulig i dag å vite. Disse provokatører kan en finne over alt i alle slags forkladninger og bak alle slags masker. Deres oppgave er å så spidd når og hvor de kan. Høle konflikten er et advarende eksempel for alle hjemme fronter og alle eksilregjeringer.

CHURCHILL OG POLEN.

Churchill som innledet fredagens Underhusdebatt om Polen, beklaget Mikolajczyk ikke hadde kunnet få de nødvendige fullmakter av sine kolleger i den polske landregjering til å fullføre underhandlingene i Moskva om grensspørsmålene. Hadde han kunnet få de nødvendige fullmakter til å avslutte forhandlingene var det gode muligheter for å få dannet en regjering i samklang med rådet i Lublin. En regjering som ville blitt anerkjent av alle som kjempet mot Tyskland, med støtte og vennskap fra Russland. Churchill mente at Mikolajczyk og hans kolleger var mere kvalifisert til å innta Sikorskis plass enn noen annen polsk leder. Nå da nye deler av Polen befriks fra tyskerne vil Lublin-rådets autoritet og dets forbindelser med den russiske regjering bli sterkere og sterkere. Churchill beklaget også at ikke alle disse krefter kunne forenes mot fienden. Jeg kan ikke gå med på, sa han, at de foreslåtte forandringer angående det nye Polens grenser ikke skulle være solide og tilfredsstillende. Hvis områdene opp til den såkalte Curzon-linjen å ble gitt til Ukraina skulle Polen i nord få hele Öst-Preussen vest og sør for festningen Königsberg, inklusiv den store havnen Danzig. I stedet for den farlige og kunstige korridor som ble opprettet etter så meget slit etter forrige krig, skulle Polen nå fritt få strekke seg langs Östersjøen, med en kyststrekning på over 300 km. Jeg kan ikke tenke meg at et slikt tilbud kunne tilbakevises av Polen. Dette vil medføre en overflytning av mange millioner mennesker fra vest og nord sammen med en utvisning av alle tyskere. Jeg nærer ingen engstelse angående denne forholdsregel, og heller ikke innser jeg hvor det ikke skulle finnes plass for Öst-Preussens befolkning i Tyskland. Når alt kommer til alt har jo over 6 millioner tyskere blitt drept under denne krigen. Premierministeren fant det vanskelig å drøfte disse spørsmål for USA's holdning var blitt tydeligere definert. Men med tiden ville sannsynligvis USA selv gi en uttalelse i saken. Churchill fremholdt hvor viktig det var at en overenskomst mellom russerne og polakene om en østgrense var kommet i stand før russerne hadde trengt inn i hoveddelen av landet. Churchill foreslo til slutt et nytt møte mellom de tre stormaktene snarest mulig, helst i Storbritannien som hadde vært med i krigen fra begynnelsen og uten å blunke hadde risikert nasjonal utsløttelse for frihetens sak.

NORGES NYTT.

Natt til lørdag ble det forövet sabotasje på Thunus mek. verksted, i Gustav Throne Steens bilreparasjonsverksted og i Fram bilbæringskompani i Pilsstrødet.

Professur Klaus Hansen, formann i norsk-tysk selskap, er blitt ekskludert fra N.S. Ekskluderingen som fant sted for en fjorten dagers tid siden skal ha sin grunn i at Klaus Hansen var utpekt til ny ministerpresident av opposisjonsklubben innen N.S. Opposisjonen grunner seg på tysk støtte og tyske forbindelser.

Student Odd Lövsgaard fra Odal døde den 7. november i Tyskland. Det var meningen at han skulle bli sendt hjem sammen med de andre studentene som kom i begynnelsen av desember måned, men han døde like før avreisen.

Det viser seg at den britiske minelegging i Oslofjorden har vært meget effektiv, og tyskerne har måttet flytte sin sjøtrafikk til Fredrikstad, og for utgående transport helt til Arendal.

Vestfronten. 7. amerikanske arme under general Patch fortsetter sin fremrykning inn i Pfalz fra det nordlige Alsace. Fremrykningen foregår mellom Weisenburg og Lauterburg. Disse to byer er inntatt av de allierte. Ifølge de siste meldinger har general Patch rykket fram 3 km over en 25 km bred front. Landsbyen Scheibberhard ved den tysk-franske grense V for Lauterburg er inntatt. 3. amerikanske arme under general Patton fortsetter sin fremrykning i Saar-området. Ved Saarlautern og Dillingen rykker de fram tross i forbitret tysk motstand. De amerikanske styrker har rykket fram 500 meter i bebygget distrikt nær Dillingen, og de trenger dypere inn i Stogfriedlinjen under tysk artillerifird. Tyskerne har drept 3.000 menn under de seneste kamper i dette avsnitt. Lenger N har tyskerne hatt framgang under antangrep SÖ for Halmstedt nær Luxembourgs grense. I Rheinlandet er tyske motangrep slått tilbake på forskjellige steder langs fronten. På vestfrontens syd-avsnitt har de allierte hatt framgang i Vogesane. Amerikanske og franske styrker har slått tilbake tyske motangrep i övre Alsace.

Flyangrep. Tunge amerikanske bombefly angrep lördag jernbanestøtten i nærheten av Stuttgart. Britiske fly angrep mål Ö for Köln og i Innsbruck-området. Fly fra Italia angrep anlegg for syntetisk olje i Bucsi i Tsjekkoslovakia. Britiske mosquitofly satte et lasteskip i brand ved innløpet til Sognefjorden lördag. 2 mosquitofly drept.

Östfronten. Russiske styrker fra Nord-Öst-Ungarn nærmer seg den Tsjekkoslovakiske grense på en 200 km lang front. På den östre del av fronten er 30 steder erobret. På den vestre del er styrkene gått over grensen N for Budapest. Russiske styrker i S støter fram mot den österrikske grense. Den russiske östersjöflåte har senket 3 tyske destroyere og 7 transportskip. 200 overlevende er fisket opp. Ordlyden i den fransk-russiske avtale skal offentliggjøres söndag. Observers diplomatiske medarbeider uttaler at alliansen er hilst med glede i London. "Den er en motpart til vår 20 års avtale med Russland."

Finnland. Finsk kringkasting melder om at kampene mot tyskerne er blusset opp igjen 20 km N for Karesuando.

London. Det foreligger nå melding om tapene ved Tirpitz' senkning. 42 offiserer ble drept og 1100 menn drept eller såret. 400 tyskere var sperret inne da skipet kantret. Redningsmannskapet forsøkte å trenge inn i skroget og greide å redde 40 menn.

Italia. New Zealandiske styrker fra 8. arme har inntatt Faenza. De har også skåret over hovedveien mellom Faenza og Bologna. Allierte styrker rykker videre fram fra byen. Det har vært rettet flyangrep mot Spezia. Stillhevet. Amerikanske styrker gikk i land på Mindoro i Filippinene V for Leyte fredag, de kom fullstendig overraskende på japanerne og møtte liten motstand. Byen San José, 8 km fra kysten, er inntatt. Amerikanerne har under flyangrep i Luzon-området ödelagt 235 japanske fly og skadet 129. 17 japanske skip er senket eller skadet. Den svære amerikanske konv., som gikk fra Leyte til Mindoro så ikke et eneste japansk fly.

Kina. Amerikanske og kinesiske styrker har under fremrykningen i Burma inntatt Baw og fortsatt fremrykningen 56 km forbi denne by. 640 km av Burma-Kina-veien er rensert under fremrykningen.

Hellas. ELAS sentralkomite har svart på general Scobies villkår for våpenhvile. Man går med på foreløpig å trekke geriljestyrkene tilbake fra Athen og Pireus på betingelse av at den greske hellige bataljon og fjellbrigaden oppløses og at politiet åpnes, samt at det snarest mulig dannes en ny nasjonal regjering. Erkebiskopen i Athen har på erandning erklært seg villig til å fungere som regent. Folkeopinionen er stort sett for et regentskap bortsett fra den egentlige royalist-partier og visse elementer i regjeringen. General Scobies krever i sitt svar at ELAS også går med på hans annet villkår, nemlig at ELAS-styrkene skal åpnes. Så snart disse villkår er oppfylt, skulle det ikke være noen vanskelighet ved å ta de skritt som skal bringe Hellas fred.

Stockholm. En undaroffiser med 3 menn kom inn på svensk jord og ble avvepnet. Disse tyskerne foruten alle de andre som i stigende grad kommer over, blir internert i en nyopprettet interneringsleir.